

Відгук

щодо змісту освітньо-професійної програми «Міжнародне право» (галузь знань 29 «Міжнародні відносини», спеціальність 293 «Міжнародне право») підготовки бакалаврів на міжнародно-правовому факультеті Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого

Радник Голови Міжнародного комерційного арбітражного суду при Торгово-промисловій палаті України О. М. Костишина одержала запит від гаранта освітньо-професійної програми «Міжнародне право» Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого проф. Т. Комарової про надання відгуку щодо змісту освітньо-професійної програми «Міжнародне право» з підготовки бакалаврів у галузі знань 29 «Міжнародні відносини» за спеціальністю 293 «Міжнародне право».

До запиту додано: освітньо-професійну програму (ОПП), навчальний план спеціальності, програму практичної підготовки здобувачів вищої освіти.

Аналіз цих навчальних матеріалів дозволяє сформулювати такі висновки.

Актуальність підготовки фахівців за ОПП «Міжнародне право» зумовлена практичною необхідністю розв'язання складних спеціалізованих завдань у сфері міжнародних відносин із правильним застосування норм міжнародного та національного права. У зв'язку із цим перевагами цієї програми є використання принципів універсальності та системності, які дозволяють поєднати вивчення міжнародного права із загальнотеоретичними та галузевими дисциплінами національного права. Відтак, підготовка фахівців за цією ОПП робить їх більш конкурентоспроможними на ринку праці тому, що вони володіють глибокими теоретичними знаннями і практичними навичками у межах як національної, так і міжнародної правових систем.

Зверну увагу на те, що підготовка студентів у рамках спеціальності 293 «Міжнародне право» на міжнародно-правовому факультеті здійснюється із залученням практикуючих юристів-міжнародників як запрошених лекторів. Як радник Голови Міжнародного комерційного арбітражного суду при Торгово-

промисловій палаті України у вересні 2019 та березні 2020 виступала перед студентами із доповідями про актуальну проблематику у сфері міжнародного комерційного арбітражу.

Позитивної оцінки заслуговує також посилене вивчення іноземних мов, що дозволяє постійно удосконалювати усне мовлення майбутнього юриста-міжнародника шляхом участі у професійному спікінг-клубі та навички письма, у тому числі через використання іншомовних освітніх платформ.

Аналізуючи методи навчання, окремо необхідно зазначити про ефективність проведення moot-courts, які дають змогу отримати практичний досвід виступу у судовому засіданні, що є важливим для майбутнього юриста. Крім того, це дозволяє розвинути критичне мислення й ораторські здібності для того, щоб вміти чітко аргументувати власну позицію. Практика написання меморандуму до конкретного кейсу сприяє розвитку навичок юридичного письма. Особисто я неодноразово зустрічала команди Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого на міжнародних moot-courts з міжнародного комерційного арбітражу, де вони демонстрували високий рівень знань міжнародного права, а також на різних заходах, присвячених практичним аспектам застосування міжнародного права.

Конкурентною перевагою цієї програми є активне залучення студентів, аспірантів і професорсько-викладацького складу до міжнародної академічної мобільності. Широкі партнерські можливості Університету з понад 50 іноземними закладами вищої освіти створюють сприятливі умови для збагачення власного знання, проведення обміну досвідом, підвищення рівня володіння іноземною мовою та налагодження активної співпраці з іноземними партнерами, у тому числі для спільної участі в міжнародних проектах.

Для мене як для радника Голови Міжнародного комерційного арбітражного суду при Торгово-промисловій палаті України особливо важливими програмними результатами навчання є: здатність виявляти знання теорії та практики міжнародного приватного права, застосування судами іноземного права, підстави і межі застосування уніфікованих та колізійних норм; аналізувати й оцінювати обставини справи, кваліфікувати правовідносини; володіти навичками правового оформлення суб'єктивних прав, юридичних фактів, проекти заяв, скарг та інших документів правового характеру; демонструвати здатність до праці в міжнародно-правовому контексті; демонструвати здатність вести іншомовну професійну комунікацію іноземною мовою в сфері міжнародного права.

Як напрям можливого удосконалення ОПШ можна було б запропонувати більш детальне вивчення альтернативних способів вирішення спорів, акцентуючи

увагу на міжнародному комерційному арбітражі. У зв'язку із цим пропонуємо доповнити навчальний план дисципліною, яка присвячена одному із проблемних аспектів діяльності арбітражу, а саме «Актуальні питання визнання та виконання іноземних арбітражних рішень», що дозволить студентам отримати глибокі теоретичні знання із зазначеної проблематики.

Важливим є також подальше наближення освіти до практичної діяльності шляхом поєднання отримання теоретичних знань разом із практичними навичками. Для цього варто передбачити проходження щорічного стажування у національних (державних та приватних) і міжнародних установах, що дозволить наочно закріпити теоретичні знання та отримати цінний досвід.

У цілому ОПП «Міжнародне право» з підготовки бакалаврів в галузі знань 29 «Міжнародні відносини» за спеціальністю 293 «Міжнародне право» є актуальною та інноваційною, забезпечує комплексність теоретичної та практичної підготовки юристів-міжнародників, що є підставою для її позитивної оцінки та рекомендації до впровадження в освітній процес.

**Радник Голови
Міжнародного комерційного арбітражного суду
при Торгово-промисловій палаті України**

О.М. Костишина